

سنوردانان بو ئازادی و ئیمزای دژی ئازادی مه حکومه

عوسمان حاجی مارف

به دواي دهنگدانی ئەندامانی پەرلهمانی کوردستان، بو سنوردانان له سەر ئازادی روژنامه گهري، نارهزایهتییهکی بهرفروان و توره هاته مهیدان، به مۆری رهش ریسوایی ئەو بریارهیان خسته سەر شانۆی کیشمه کیشی سیاسیهوه.

پیش هه موو شتیك دهنگی خۆم دهخه مه ریزی ئەو نارهزایهتیانه و ئەو جۆره بریارانه مه حکوم دهکهم و پيوسته پەرلهمان هه لوه شیته وه و بدریت به دادگا. ئەوهی به پيوستی دهزام لێره دا باسیکی لیوه بکه م، مه سه له ی ئازادی سیاسیه له واقعيه تی ئیستیای کوردستاندا.

ئه وتا م پێ له سه ر ئەو داگرم که له 16 سالی ربردوودا و له سایه و به ده وری ده سه لاتێ هه ردوو حزبی ناسیونالستی میلشیا ییدا، دروشمیک، یاسایه ک، به ندیک نه بووه باس له پاراستنی ئازادی سیاسیه بکات، واقعيه تیک له کوردستاندا به یوه چوه به دواي سالی 1991 "ئاواله یی سیاسیه" بووه نه ک "ئازادی سیاسیه"، ئەم دوانه زۆر جیاوازن، ئەوهی یه که میان واته "ئاواله یی سیاسیه" له چوارچيوه ی فه زایه کی کۆمه لایه تی وه هادا فه راهم دیت که لایه نی ده سه لاتدار که بو خۆی له به رهی دژی ئازادی سیاسیه، نه یه توانیوه هه ژمونی خۆی به سه ر کۆمه لگه دا دا به زری نیته و ده سه لاته که ی سه قامگێر بکات، له و حاله تدا فه زایه کی ئاواله ی وه ها فه راهم دیت، که خه لک ملکه چی زۆر له سیاسه ت و بریار و یاسا کانی لایه نی ده سه لاتدار نا بن، ده سه لاتداریش له بی توانایی خۆیدا ناچاره چاوپۆشی له زۆر شت بکات، بۆیه چوارچيوه ی به یوه چونی کۆمه لگه شيوه ی که ئازادی سیاسیه به خۆوه ده نوینی، به لام له واقعا ئەو حاله ته وه ک سیستمی سیاسیه ره سمی ده ولت ناوی ئازادی سیاسیه نیه، دا بن کردن و پاراستنی ئازادی سیاسیه لێ به ده ست نایه ت، له هه ر ئالوگۆریکدا قابیلی هه لگه رانه ویه، به لام ئەوه شمان بو ده سه لیت، گه ر له خه لکی بگه رین ئەوه بو خۆیان ئازادی خوازن و ژیا نی ئازاد به ریوه ده بن، ئیتر ئازادی قوتبا نه و فیربون و پرۆسه ی ناوێت.

ئه وهی یه کیتی و پارته ی باس له سه ر ئازادی سیاسیه ده که ن و خۆیا نی پیوه با ئەده ن، هه لومه رچی که له ده ره وهی ده سه لات و هه ژمونی ئەواندا په ییدا بووه، چونکه وه ک دوو هیزی سیاسیه ناسیونالستی کورد، به رژه و نه دیه کانیان و ده سه لاتێ حزبا یه تیان له سه ر بنه مای ئازادی سیاسیه پیناسه نه کردووه و نایکه ن و ئەه لی ئەوه نی و نه بون، ته جرو به ش زیاتر روژنی کردوه که کۆمه لگه یان به چ ده ردو فه لاکه تیک گه یان دووه، هه ره نمونه ی بی وینه ی گه نده لی و جه رده یین، که چی وه ها خۆیان نیشان ئەده ن که ئەم فه زایه ده ستکه وت و خه لاتێ ئەوانه درا وه به خه لکی، به لام له واقعا هه رکات بو یان بگو ئی چه پۆکی ئەمالن به سه ر ئازادیا کانداه و دیانه ویت بو ئەبه دیه ت ده سه لاتیان پاریزرا و بیته، تا سامانی گه نده لی و جه رده ییان زیاتر که له که بکه ن، به لکه نه و یسته که مه لشیایی و جه رده یی دوژمنی ئازادی سیاسیه.

ئه وه هیزانه ی ئازادی خوازن و هه لگه یی دروشمی ئازادی سیاسیه، وه مه سه له یان دا بن کردن و پاراستنی ئازادی سیاسیه، ده بی نی ن هه تا له دروشمه که یاندا وورده کاری به کار ده هینن، وه ک "ئازادی بی قه ییدو شه رتی سیاسیه".

هیژیکی سیاسیه ئەتوانی خاوه نی بانگه وازی ئازادی سیاسیه بیته که ئازادی سیاسیه مه سه له یه کی ئینسانی و جدیه بو ی، هیزه که ی له خزمه تی ئازادی سیاسیدا قال ده که ته وه، له هه ر شوین و جیگا کاتی که دا پێ شیل کردنی ئازادی سیاسیه به ره وری هاته وه، قه بولی نا کات و ده ی کاته هه را و به ری پی ده گریته، پیش هه موو شتیك دادگایی بو ئەو که س و لایه نانه داده نیته که ری به ئازادی ده گرن و ئازادی سیاسیه پیشل ده که ن. ئەو ده زگا و هیزانه ی له ده سه لاتداریتیدا پیکیان ده هینینت و دا یان ده مه زری نیته، په ره ده ی پاراستنی ئازادی و ئینسانیه تن، ئەو کات ته توائن دان به وه دا بنی نی که کۆمه لگه یه ئازادی سیاسیه تیا پیاده ده گریته، که دادگایی بو ئەو که سانه دانریت که به ر به ئازادی ده گرن.

واقعيه تی ده سه لاتنی سیاسیه له کوردستاندا به هیزی ئاسایش و پیشمه رگه و پۆلیسه وه بو پاراستنی حزبه کانی ده سه لاتداره له به رامبه ر ئازادی خوازی و هه ره شه و ناره زایه تی خه لکیدا، کابوسیکن له به رامبه ر ئازادی سیاسیه و مافی ئینساندا، جگه له وه هیزه چه کدارانه هه رچی پیک هاته وه ده زگای تر هیه به تاییه تی پەرله مان، کارتۆنی و بی بایه خه ن، ناتوانن سیمای ده وله تیکه جیگه ر له خۆیان نیشان بده ن، بونه ته مه له بندی لوشدان و دا به شکردنی سامانی خه لکی به سه ر گه و ره پیوانی حزبه کانداه، ئازادیش بو ته قوربانی و ژیر پی پی پیرۆز راگرتنی هیزی پیشمه رگه وه.

ئاشکرایه که پەرلهمانی ژیره ده ستی هیزی میلشیا یی، له هه ولی ئەوه دا ده بیته تاقی کاته وه که ئایا ئەتوانن و توانای ئەوه یان هیه ده نگی روژنامه کان کپ که ن، به لکو هه رچونیک بیته له م فه زای ئازادی و ئاواله یی سیاسیه به سه لامه ت بی نه ده ره وه.

جا بو ئەوهی سنور بو ئازادی روژنه ماگه ری دیاری بکه ن!. ناچارن ده نگ به بریاریک بده ن و بی نی تر بو به رده م سه رۆکی هه ریم، به لام تا ده گاته لای سه رۆکی هه ریم بو ئیمزا کردن، هه رای خه لک دنیا ئەوه یان پێ ده سه لینیته، که جاری ماوتانه و په له مه که ن، ئەم ته و زاغ و ته حواله ی ئیستا کوردستانی پیا تیبه ر ته بیته، شانسێ مۆر کردن و ئیمزای ئەو بریاره تان نیه و کاتی ماوه و مه معلومیش نیه که ی بو تان ده لویت.

وا ز له خه لک و سه رکو تی ئازادی روژنامه گه ری به یینن، به فربای وه زعیه تی بی چاره و بی ئاسویی و چاره نوسی خۆتان بن له به رامبه ر ده ولته ی تورکیا و ئیران و ماده ی 140 و کیشه کانی حکومه تی عیرا قدا... سه رۆکی هه ریم چۆن دوا ی ئەو هه موو هه ره شه به تاله ی له ده ولته ی تورکیای کرد، په نجه کانی توانای ئەوه ی هیه قه له می ئیمزای دژی ئازادی به ده سه ته وه بگریته.